

Sygn. akt XXIII Gz 1072/20

POSTANOWIENIE

Dnia 2 listopada 2020 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Anna Gałas (spr.)

Sędziowie: SO Renata Puchalska

SO Anna Janas

po rozpoznaniu w dniu 2 listopada 2020 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku Naczelnika Urzędu Skarbowego W. B. w W.

o ustanowienie kuratora

w przedmiocie częściowego wynagrodzenia kuratora

na skutek zażalenia kuratora

na postanowienie Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie

z dnia 9 września 2020 r., sygn. akt Wa XIII Ns-Rej.KRS (...)

postanawia:

oddalić zażalenie.

Renata Puchalska Anna Gałas Anna Janas

Sygn. akt: XXIII Gz 1072/20

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 9 września 2020 r. Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie w sprawie z wniosku Naczelnika Urzędu Skarbowego W. B. w W. o ustanowienie kuratora dla spółki Wydawnictwo (...) sp. z o.o. w W., w przedmiocie wynagrodzenia kuratora, utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie referendarza sądowego z dnia 10 kwietnia 2020 r.

Sąd Rejonowy wskazał, że w dniu 27 stycznia 2020 r. wpłynął wniosek kuratora spółki o przyznanie częściowego wynagrodzenia w kwocie 2.700 zł wraz z podatkiem VAT, za sprawowanie kurateli ustanowionej na podstawie postanowienia z dnia 1 marca 2019 r. Referendarz sądowy postanowieniem z dnia 10 kwietnia 2020 r. przyznał kuratorowi wynagrodzenie w kwocie 531,36 zł i w pozostałym zakresie wniosek oddalił. Kurator spółki złożył skargę na to orzeczenie.

Sąd Rejonowy rozpoznając skargę na orzeczenie referendarza sądowego z dnia 10 kwietnia 2020 r. ustalił, że postanowieniem z dnia 24 października 2018 r. ustanowiono dla spółki Wydawnictwo (...) sp. z o.o. w W. kuratora w osobie W. M. w celu reprezentowania i działania za tę spółkę w oznaczonych postępowaniach podatkowych.

Na skutek wniosku kuratora o uzupełnienie orzeczenia, postanowieniem z dnia 1 marca 2019 r. na podstawie art. 42 k.c., uzupełniono postanowienie z dnia 24 października 2018 r., poprzez rozszerzenie na okres 1 roku uprawnień kuratora W. M. w zakresie niezwłocznego powołania organów w spółce Wydawnictwo (...) sp. z o.o. w W., a w razie potrzeby o likwidację tego podmiotu.

W dniu 1 stycznia 2020 r. kurator złożył wniosek o rozwiązanie spółki, zaś w dniu 27 stycznia 2020 r. złożył wniosek o przyznanie wynagrodzenia w zakresie wyłącznie kurateli prawa materialnego na podstawie postanowienia z dnia 1 marca 2019 r.

Sąd Rejonowy zważył, że rozpoznając taki wniosek kuratora – ograniczony do zakresu kurateli z art. 42 k.c. - referendarz sądowy, określając wysokość wynagrodzenia słusznie zastosował przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 marca 2018 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej. Sąd I instancji wskazał na § 1 ust. 1 tego rozporządzenia i maksymalną wartość wynagrodzenia kuratora 40% stawek minimalnych za czynności adwokackie/radców prawnych określonych w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie odpowiednio ustawy Prawo o adwokaturze i ustawy o radcach prawnych. Sąd Rejonowy kierując się treścią § 1 ust. 2 ww. rozporządzenia uznał, że sprawa, w której ustanowiono kuratora nie jest określona w ust. 1 i przyjął za wymierną stawkę w sprawie o rozwiązanie spółki (1.080 zł), jako sprawie najbardziej zbliżonej. Sąd Rejonowy przy tym wyjaśnił, że 40% tej stawki czyli maksymalna wartość wynagrodzenia, to 432 zł, które podwyższone o należny podatek VAT wynosi 531,36 zł i taką też wartość przyznał referendarz sądowy w zaskarżonym postanowieniu, a zatem w pozostałym zakresie wynagrodzenie nie było należne.

Sąd Rejonowy wskazał też, że kwota wynagrodzenia, co wynika jasno z zaskarżonego postanowienia stanowi wynagrodzenie za czynności kuratora związane z podjęciem działań zmierzających do powołania zarządu w spółce bądź likwidacji spółki, czyli jest to wynagrodzenie częściowe.

Zażalenie na to postanowienie wywiódł kurator spółki zaskarżając je w całości. Zaskarżonemu postanowieniu kurator zarzucił:

- 1) naruszenie art. 179 KRiO poprzez brak jego zastosowania,
- 2) obrazę przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 marca 2018 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej poprzez przyjęcie, że sprawowanie przez kuratora przedmiotowej kurateli stanowiło sprawę cywilną w rozumieniu przepisów tego rozporządzenia i w dalszej kolejności
- 3) błędne zastosowanie § 1 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia w zw. z § 8 pkt 24 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych jako podstawy do określenia przyznanego wynagrodzenia,

Wskazując na te zarzuty skarżący wniósł o zmianę skarżonego postanowienia, względnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez sąd I instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie kuratora podlegało oddaleniu, jako niezasadne.

Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił stan faktyczny i słusznie ocenił, że postanowienie referendarza sądowego z dnia 10 kwietnia 2020 r. było zgodne z prawem. Podniesione w zażaleniu zarzuty nie zasługiwały na uznanie.

Mając na względzie to, że zażalenie tylko ogólnie odnosi się do stanu postępowania rejestrowego, wymaga wyjaśnienia, że zaskarżonym postanowieniem Sąd I instancji orzekł w przedmiocie częściowego wynagrodzenia kuratora, a to w zakresie wyłącznie wykonywania wedle przepisu art. 42 k.c. kurateli prawa materialnego na podstawie postanowienia

z dnia 1 marca 2019 r., którym uzupełniono postanowienie z dnia 24 października 2018 r., poprzez rozszerzenie na okres 1 roku uprawnień kuratora W. M. w zakresie niezwłocznego powołania organów w spółce Wydawnictwo (...) sp. z o.o. w W., a w razie potrzeby o likwidację tego podmiotu. Sąd I instancji nie rozstrzygał w przedmiocie wynagrodzenia za czynności kuratora realizowane, jako reprezentant spółki w trzech postępowaniach podatkowych prowadzonych przez Naczelnika Urzędu Skarbowego W. B. w W.. To z kolei oznacza, że mimo obaw skarżącego zaprezentowanych w skardze na orzeczenie referendarza sądowego, przyznane wynagrodzenie ma charakter częściowy tj. nie konsumuje ewentualnego wynagrodzenia należnego kuratorowi ustanowionego na wniosek organu podatkowego na podstawie art. 42 k.c. w zw. z art. 138 § 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa.

Zastosowanie w sprawie rozpoznawanego wniosku kuratora przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 marca 2018 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej, nie budzi wątpliwości Sądu II instancji. Przekonanie skarżącego, że kuratela sprawowana na podstawie przepisów art. 42 k.c. nie stanowi sprawy cywilnej nie zawiera żadnej argumentacji, poza zaprzeczeniem możliwości zastosowania powyższego rozporządzenia do określenia wysokości wynagrodzenia kuratora. Według Sądu II instancji, ustanowienie kuratora dla osoby prawnej w trybie art. 42 k.c. jest „ustanowieniem kuratora dla strony w sprawie cywilnej” w rozumieniu tego rozporządzenia, zarówno jak chodzi o stronę, jak też sprawę cywilną, o których mowa w § 1 ust. 1 ww. rozporządzenia. Niewątpliwie bowiem sprawa o ustanowienie kuratora, o którym mowa w art. 42 k.c. jest sprawą cywilną na podstawie art. 1 k.p.c. w zw. z art. 694¹ § 1 k.p.c. Do rozpoznania takiej sprawy właściwy wyłącznie jest sąd rejestrowy prowadzący Krajowy Rejestr Sądowy. Natomiast uczestnikiem postępowania cywilnego - nieprocesowego (rejestrowego) jest zawsze podmiot rejestrowy (strona). Tym samym, jeżeli kuratora w takiej sprawie ustanowiono dla podmiotu rejestrowego, to jest to kurator ustanowiony dla strony w sprawie cywilnej, niezależnie od zakresu jego obowiązków, te bowiem są kształtowane samym orzeczeniem i podstawą prawną materialną lub procesową.

Podobnie zastosowanie tego rozporządzenia nie budzi wątpliwości na gruncie art. 179 KRiO. Zgodnie z tym przepisem, organ państwowy, który ustanowił kuratora przyzna mu na jego żądanie stosowne wynagrodzenie za sprawowanie kurateli. Kurator ma prawo do wynagrodzenia za swoją działalność oraz do zwrotu uzasadnionych wydatków, które poniósł w związku ze swoimi czynnościami. Kwestia podnoszonego w zażaleniu stosowności przyznawanego wynagrodzenia nie może być dowolna, gdy obowiązujące przepisy przewidują konkretne stawki wynagrodzeń kuratora za oznaczone czynności, w szczególności maksymalne wartości. W ocenie Sądu II instancji wskazane w zażaleniu ogólne argumenty o dokonanych przez kuratora czynnościach nie podważają tego, że przyznane mu wynagrodzenie było stosowne do czynności związanych z zakresem kurateli w części objętej trybem art. 42 k.c. Godzi się podnieść, że z akt rejestrowych a szczególnie sprawozdań wynika, że kurator wykonywał czynności związane z kuratelą nie tylko w zakresie objętym ściśle art. 42 k.c. i postanowieniem z dnia 1 marca 2019 r. Na tle przedmiotowej sprawy nie miało natomiast znaczenia to, że w innych sprawach sądy rejestrowe przyznały skarżącemu wynagrodzenia zgodne z jego wnioskiem, ponieważ Sąd I instancji był zobowiązany do oceny stanu faktycznego i zastosowania przepisów prawa w tej konkretnej sprawie, dotyczącej konkretnego podmiotu rejestrowego, co uczynił.

Stosowność przyznawanego kuratorowi prawa materialnego wynagrodzenia powinna być uwzględniana w odniesieniu do wykonanych czynności (skonkretyzowanych w sprawozdaniach) w ramach obowiązujących stawek. Zgodnie z § 1 ww. rozporządzenia wynagrodzenie kuratora ustala się w kwocie nieprzekraczającej 40% stawek minimalnych za czynności adwokackie określonych w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze, a w przypadku, gdy kuratorem jest radca prawny – w kwocie nieprzekraczającej 40% stawek minimalnych za czynności radców prawnych określonych w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 22⁵ ust. 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, w obu wypadkach nie mniej niż 60 zł. Zgodnie zaś z § 1 ust. 2 ww. rozporządzenia wysokość stawek minimalnych w sprawach nieokreślonych w przepisach, o których mowa w ust. 1, ustala się przyjmując za podstawę stawkę w sprawach o najbardziej zbliżonym rodzaju.

Sąd Rejonowy słusznie uznał, że sprawą o najbardziej zbliżonym rodzaju jest sprawa o rozwiązanie spółki (§ 8 pkt 24 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców

prawnych). Chybiony był zarzut zażalenia o błędnym zastosowaniu § 1 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia, jako podstawy do określenia przyznanego wynagrodzenia. Skarżący wskazał, że Sąd Rejonowy w sposób krzywdzący przyjął taką kwalifikację, gdyż pominął cały szereg czynności wykonanych przez kuratora zanim zaistniał stan rzeczy uprawniający do złożenia wniosku o rozwiązanie. Skarżący nie wskazuje jednak na alternatywę (inną sprawę o najbardziej zbliżonym rodzaju). W ocenie Sądu II instancji kwalifikacja sprawy była po pierwsze prawidłowa z uwagi na przedmiot, a po drugie najkorzystniejsza dla skarżącego z uwagi na wysokość stawki. Godzi się wskazać, że inną możliwą (stosowaną w orzecznictwie sądów rejestrowych) byłaby kwalifikacja, jako sprawy „z zakresu postępowań nieprocesowych nieuregulowanych odrębnie” (§ 8 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych) a w konsekwencji przyjęcie stawki maksymalnej 96 zł (240 zł x 40%).

Reasumując, Sąd I instancji dokonał prawidłowej oceny zaskarżonego postanowienia referendarza sądowego, a w konsekwencji utrzymał w mocy rozstrzygnięcie, co do oddalenia wniosku kuratora o przyznanie wynagrodzenia w kwocie przekraczającej 531,36 zł (1.080 zł x 40% = 432 zł + VAT). Z przytoczonych powodów zaskarżone orzeczenie odpowiada prawu a zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

Renata Puchalska Anna Gałas Anna Janas